

MANAGEMENTUL CUNOAȘTERII LA BIBLIOTECA MUNICIPALĂ: REPERE DESPRE CAMPANIA „O ORĂ DE FORMARE ÎN FIECARE ZI”

Tatiana COȘERIU

Tehnologiile moderne, imperativele societății informaționale, transformă, schimbă modul de viață și de lucru al omului. Structuri complexe, bibliotecile au fost și sunt întotdeauna condiționate de cunoaștere, pentru a învăța competența profesională și pentru a învăța să învețe utilizatorul. Bibliotecarul conștientizează regulile schimbării, comunică pentru a putea interacționa coordonat și adecvat, elaborează și formează propriile abilități raportate la valori și standarde profesionale.

Fiind o tendință primordială a ființei umane, cunoașterea apare din căutare și descoperire. Orice cunoaștere este o referință a personalității – ceva care îl interesează sau de care are nevoie în viață. „A vedea”, „a vorbi”, „a înțelege” sunt rezultatele curiozității care se transformă în acțiuni, fenomene, produse. Cunoașterea este un proces și o resursă decisivă pentru afirmarea identității și viabilității instituționale. Este un demers al angajării echipei Hasdeu în dezvoltarea și utilizarea capacităților cognitive, valorificând experiențele și abilitățile. Managementul cunoașterii la Biblioteca Municipală este un proces de învățare prin care se dobândesc „competențe pentru viitor”. Existența cunoașterii în instituție asigură beneficii directe – coerență colectivă mai mare, stoc de cunoștințe mai bogat, creșterea creativității.

Resursele intelectuale ale Bibliotecii Municipale sunt transformate inteligent și oportun în acțiuni de succes, respectând următoarele principii ale cunoașterii: fiecare trebuie să cunoască; fiecare trebuie să aplice cunoștințele; cunoștințele trebuie împărtășite cu colegii.

În acest scop, cunoașterea și formarea profesională sunt pilonii principali ai culturii instituționale și linii directoare pentru asigurarea calității.

Biblioteca Municipală este una din primele instituții de informare și documentare care a elaborat o politică în domeniul formării profesionale a bibliotecarilor, a acceptat și implementat sintagmele „instituție care învață”, „biblioteca care învață”, „educația adulților”, aplică principiile învățării permanente, formează o cultură a învățării pe parcursul vieții, cercetează principiile andragogiei. Educația permanentă este dimensiunea majoră a Bibliotecii Municipale, care are obiectivele:

pregătirea resurselor umane capabile

să contribuie la creșterea competitivității forței de muncă și dezvoltarea durabilă a instituției;

crearea condițiilor favorabile pentru dezvoltarea și realizarea maximă a potențialului intelectual și creativ al personalității;

actualizarea cunoștințelor și perfecționarea pregătirii profesionale;

asigurarea protecției și integrării sociale a personalului.

Aceste obiective garantează: a) completarea educației de bază prin educație recurentă sau compensatorie; b) perfecționarea pregătirii profesionale prin dobândirea unor calificări profesionale suplimentare celor dobândite anterior; c) educația civică prin dobândirea competențelor și aptitudinilor necesare exercitării drepturilor și responsabilităților sociale ale fiecărui cetățean; d) educarea, cultivarea aptitudinilor și a intereselor individuale ale cetățeanului pentru îndeplinirea unui rol social activ.

Prin oferirea oportunităților de instruire, BM urmărește schimbarea pe termen lung a comportamentului angajaților. Concepția grafică a dezvoltării profesionale și impactul ei se prezintă astfel:

Este bine cunoscută vorba populară drumurile se fac mergînd. Așa și Biblioteca Municipală, analizînd schimbările naționale și internaționale, a reușit să se orienteze în spațiul informațional. De fapt, a respectat cele cinci legi ale lui Ranganathan, adaptate la dezideratele modernizării societății informaționale-societății cunoașterii.

Începutul drumului a fost marcat prin afirmația clasică a lui Aristotel toți oamenii au sădită în firea lor dorința de a cunoaște. Această dorință s-a materializat în studierea competențelor profesionale, în analiza cantitativă și calitativă a personalului pentru a îmbunătăți continuu activitatea bibliotecii în ansamblu. Ca rezultat, s-a elaborat referențialul cadrului bibliotecar. Standardul profesional are scopul de a formula explicit ce trebuie un bibliotecar să știe și ce trebuie un bibliotecar să facă. Nevoia de cunoștințe apare prin compararea acestor două componente indispensabile, identificînd domeniile de formare.

Formarea profesională la Biblioteca Municipală este orientată spre schimbarea pozitivă a ființei umane în conformitate cu propriile nevoi de dezvoltare (universul interior al personalității) și cu demersurile lumii contemporane (universul exterior). Temele de formare profesională s-au axat pe aceste teze. Evoluția temelor a fost generată și de validarea cunoștințelor obținute de la acțiunile de instruire și obținerea efectelor durabile în practică.

2000 Tehnologii informaționale Resurse Internet Servicii noi Indicatori de performanță Servicii speciale pentru categorii speciale de utilizatori

2001 Extinderea accesului la informații Integrarea persoanelor dezavantajate Servicii inedite în bibliotecă Managementul proiectelor Forme și metode de planificare

2002 Resurse informaționale Managementul resurselor umane Dialog multicultural Accesul la informații

2003 Tehnologii Informaționale Activitatea de marketing: instrumente de promovare, activitatea de relații publice Evidența, clasificarea documentelor Alcătuirea edițiilor bibliografice Manifestări culturale: forme și metodologii

2004 Fundraising pentru bibliotecari „@ your library” și „Born to read” campanii de promovare a lecturii în bibliotecile americane Lecturi de vară. Programe pentru copii Deontologia profesională Diversitatea culturală și lingvistică Lectura adulților: servicii, programe Utilizarea tehnologiilor informaționale Biblioteca – suport informațional la însușirea temelor pentru acasă

2005 Arta de a scrie o comunicare Ergonomie: igiena și protecția muncii. Prezervarea colecțiilor Dreptul la informație și limitele dreptului de autor Metodologia de alcătuire a bibliografiilor Descrierea bibliografică a documentelor: alinierea la standardele internaționale Vedete de subiect. Criterii de identificare

2006 Sistemul Informațional al Bibliotecii Municipale Managementul colecțiilor Forme de promovare Metode și tehnici de cercetare Aplicarea programelor speciale: machetare, prelucrarea imaginii Referințe bibliografice

Este dificil să obligi pe cineva să învețe ceva. Este mai rațional să ajuți persoana respectivă să-și organizeze autoinstruirea în așa mod ca să ajungă singur la descoperirea anumitor adevăruri (G. Galilei). Biblioteca a ajutat și ajută echipa să cunoască mai bine azi, pentru o bibliotecă excelentă și inteligentă de mâine. Un bibliotecar se află în „situații de învățare” nu numai atunci când participă la un proces formal de învățământ, ci și în sistemul non-formal.

Biblioteca Municipală este instituția care aduce o contribuție consistentă la formarea profesională a colegilor din republică – Școala de Vară, acțiuni de instruire republicane (Indicatori de performanță, PULMAN, Managementul danez, Managementul finlandez) și din străinătate – stagiul de informare și documentare Adaptarea Bibliotecii Municipale la necesitățile în schimbare a comunității chișinăuiene pentru bibliotecarii din Biblioteca Județeană „Duliu Zamfirescu”, Focșani.

Managementul cunoașterii în anul aniversar se realizează sub egida campaniei „O oră de formare în fiecare zi”. În fiecare zi învățăm și ne dezvoltăm pentru a motiva procesul de studiu și cercetare, pentru a implementa schimbări, utilizând metodele și tehnicile complexe distinctive, specifice persoanei adulte: responsabilitate, dispunerea de resurse esențiale pentru dezvoltare, orientare, inițiativă, dorința și șanse de realizare, de afirmare. Programul de formare profesională este structurat în 9 module. Această logistică este dictată de necesitățile bibliotecarilor, de aspectele profesionale ce trebuie îmbunătățite, de managementul Bibliotecii Municipale.

Modulul Tehnologii informaționale, organizat și coordonat de departamentul „Automatizare. Informatizare”, are drept scop formarea deprinderilor de utilizare rațională a potențialului tehnic și informațional. Prioritare sunt atelierile privind implementarea Sistemului Informațional al bibliotecii. Modulul Activitatea informațională și bibliografică, organizat și coordonat de Centrul de Informare și Documentare „Chișinău”, are în vizer standardele în informare și documentare, organizarea serviciilor de referințe, algoritmul de elaborare a bibliografiilor, cercetarea și valorificarea personalităților notorii. Constituirea și gestiunea colecțiilor este prioritar pentru modulul Managementul colecțiilor, organizat și coordonat de departamentele „Achiziții. Evidență. Prelucrare”, „Organizarea colecțiilor”. Metode și tehnici de promovare, activitatea de relații publice sunt primordiale în modulul Marketing. Relații publice, organizat și coordonat de departamentul „Marketing”.

Metodologia de organizare, desfășurare și evaluare a programelor, evenimentelor culturale sunt

diseminate în cadrul modului Programe. Evenimente culturale. Modulul este coordonat de către departamentul „Relații cu publicul”. Modulul Ergonomia muncii are drept scop formarea unui mediu de muncă favorabil și agreabil. Protecția muncii, tehnica antiincentiară, evacuarea utilizatorilor în caz de calamități naturale sunt subiecte abordate de către departamentul „Mentenanță”.

Calitatea activității este pentru personalul BM un indicator de planificare, raportare. Modulul Managementul BM cuprinde acțiuni de instruire actuale, stringente: elaborarea viziunii, recrutarea și selectarea personalului, comunicarea instituțională, managementul timpului etc.

Modulul Parteneriate. Schimb de experiență include conferințele, simpoziioanele, vizitele de documentare în cadrul cărora bibliotecarii BM își împărtășesc din experiența acumulată.

Crearea unei atmosfere de siguranță și de apartenență, facilitarea acomodării noului angajat cu grupul de muncă, familiarizarea noului angajat cu mediul instituțional, cu specificul locului de muncă și cu cerințele postului sunt obiectivele modului Tînărul angajat. Structura programului de formare profesională în anul 2007 a fost generată de finalitatea procesului de instruire. Pentru a îmbunătăți acest aspect, s-a inițiat instruirea pe module. După finalizarea modului, bibliotecarul este certificat și devine formator în unitatea sa. Acțiunea dată implică responsabilitate, diversitate, flexibilitate, durabilitate, demonstrează importanța fiecărui angajat ca membru activ al bibliotecii, abordează integritatea – echipa Hasdeu. Programul de formare profesională este unul deschis. În funcție de problemele apărute sau de unele situații neclare, neplanificate au loc acțiuni de instruire. Pentru anul 2008, programul va fi alcătuit în baza analizei Euroreferențialului I&D (ediția a 2-a, revăzută integral). Acest document va fi comparat cu starea de fapt a Bibliotecii Municipale și competențele, aptitudinile cerute – o listă de treizeci și trei de domenii de competențe repartizate în cinci grupe și o listă de douăzeci de aptitudini.

Valorificarea procesului de formare profesională subliniază rolul esențial al constituirii „bibliotecii care învață”, care enunță edificarea unei societăți bazate pe cunoștințe axate pe trei piloni:

** dezvoltarea individuală;

** dezvoltarea instituțională;

** dezvoltarea comunității biblioteconomice.

Biblioteca Municipală se integrează în spațiul unic de învățare a adulților în general și în special a specialiștilor în informare și documentare din Republica Moldova. Managementul cunoașterii aplicat dezvoltă și pregătește biblioteca pentru viitor, îmbunătățește sistematic performanța personalului și a instituției. În așa mod, „biblioteca care învață” devine o bibliotecă inteligentă care:

** învață repede și se reînnoiește continuu;

** sprijină învățarea continuă și îmbunătățirea performanței indivizilor și echipelor;

** are o viziune distinctă și valori care îi alimentează operațiunile;

** permite greșeli și învață din ele;

** acordă mare atenție competenței, angajamentului și bunăstării angajaților;

** are legături strânse cu clienții și acordă mare atenție satisfacției clientului;

** funcționează mereu conform principiilor dezvoltării durabile.

„... O bătaie de aripă a unui fluture în Asia poate să schimbe cursul unei tornade în Texas”, spunea E. Lorenz. În acest context, fiecare membru al echipei Hasdeu din Chișinău, prin cunoaștere, schimbă cursul structurilor infodocumentare.

Bibliografie:

1. Regulamentul cu privire la organizarea formării profesionale continue, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 1224 din 9 noiembrie 2004. 2. Porumbeanu, Octavia-Luciana.
2. Managementul cunoașterii și structurile infodocumentare. București: Editura Universității din București, 2006. - P. 85-86.